

rem, árukészlet gazdátlan holmi?

Hasonló alapon azt is lehetne mondani, hogy valamely részvénytársaság vagyonának nincs gazdája. A valóság pedig az, hogy

Magyarországon is, a külföldön is a szövetkezeti szervek minden holmija, természetesen géppalómánya is mintaszéri, üzembiztos állapotban áll az érdekeltek rendelkezésére.

Erről természetesen úgy a szövetkezeti gépkapici ellen felszólaló képviselő, mint bármely más komoly érdeklődő bármikor meggyőződhet.

Bánffy Dániel báró magas kitüntetése

A hivatalos lap újévi száma az alábbi legfelsőbb kéziratot közölte:

A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére losonczy Bánffy Dániel báró m. kir. titkos tanácsos, földművelésügyi miniszternek a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismerésül a Magyar Érdemrend nagykeresztjét adományozom.

Budapest, 1943 december 31.

HORTHY s. k.
KÁLLAY s. k.

*

Bánffy Dániel báró 1940 december 30-ika óta, tehát három éve tölti be nagyfontosságú tisztét. E három esztendő alatt fardadhatatlan buzgószággal és szakudással törekedett a mezőgazdaság helyzetének megjavítására és a rendkívüli idők velejárójaként a mezőgazdaságra háruló rendkívüli feladatok megoldására. Az általa beajnyújtott törvényjavaslatokkal méltán kiérdemelte az agrártársadalom elismerését és háláját.

Ma már mindenki által elismert tény, hogy Bánffy Dániel báró földművelésügyi minisztersege alatt például a magyar mezőgazdasági szakoktatás óriási előreladást tett és a magyar állattenyésztés soha nem remélt fejlődési fokot ért el. De nincs egyetlen olyan ágazata sem a magyar földművelésügyi igazgatásnak, amely a milliárdos mezőgazdaságfejlesztő-törvény keretében leindult és fejlődésről ne tanusodunk. Elég itt reámutatnunk arra, hogy a földművelésügyi minisztérium rövid idő leforgása alatt tökéletes mértékben megoldotta az olajszevénnyek termelést, sikerült tehát kielégíteni a magyar ipar olajszevénységet. De természetesen se szeri, se száma mindazoknak az intézkedéseknek és korszerű rendelkezéseknek, amelyek mind egyetlen célt hivatottak szolgálni: átgymenitni, megőrizni, sőt fejleszteni a magyar mezőgazdaságot és lerakni a békegazdálkodás alapjait.

A Falu Gazdaszövetség a falu népének millióit nevében különös melegséggel és örömmel osatlakozik a magyar földművelés ügyének legfőbb óráit ünneplők üzenéséhez. Köztudomású ugyanis, hogy Bánffy Dániel báró megértő, őszinte jóakarója a falu népének, községgel támogatja szervezeteit, intézményeit, szövetkezeteit és a gazdasági társadalmi intézmények munkásságát mindig igen nagy érdeklődéssel kíséri.

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter legmagasabb kitüntetésére a magyar gazda- és földművelőtársadalom körében osatlal örömet keltett.

„Lelkiismeretünk szavára hallgatva, népünk érdekeit védjük“

Ifjabb Horthy Miklós rádióüzenete a délamerikai magyarokhoz

Vitéz nagybányai Horthy Miklós rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter újévkori üzenetét intézett a délamerikai magyarországhoz.

— Az ötödik háborús évben — mondotta ifjabb Horthy Miklós — és a körülöttünk zajló világegés közepette sokkal jobban, mint valaha egymás kezét keresi minden magyar, egymásra akarunk és kell támaszkodnunk, mert egyfelől és farsultul állunk a népek nagy óceánjában Ezeresztendő történelmünkön át mindig a magyar lovagiaság és önfeláldozás áldozata voltunk, amelyet a világ soha nem méltányolt. Ezért küzdünk a magyar lélek megtartásáért, az önnál magyar állam és alkotmányos berendezésünk fennmaradásáért.

Beszéde további részében utalt arra, hogy a világsajtóban és a külföldi rádióállomásokon keresztül a magyarság ellen fenyegetések és felhívások látnak napvilágot, erre nekünk csak az a válaszunk lehet, hogy mi mindig lelki-

ismeretünk szavára hallgatva, népünk érdekeit védjük és ezzel egyúttal az általános keresztény humanizmust szolgáljuk.

Hangsúlyozta ezután ifj. Horthy Miklós, hogy mi nem kerestük a háborút és mégsem térheltünk ki előle. A vezérkéket és áldozatokat a sors kényszerűsége folytán kell magunkra vállalni, majd rádióüzenete végén felhívta a délamerikai magyarokat, hogy az új óthont nyújtó hazával szemben vállalt kötelezettségeket magyar beálléttal és hűséggel teljesítsék. De emellett soha ne feledkezzenek el a származásukról, a Duna völgyében élő magyar népről.

— Hirdessétek a magyarságról, hogy a fajtánk életére a mai súlyos körülmények közepette sem tört meg és ámbár kemény megpróbáltatások látunk, mégis acélosodik, dolgozik és épit a magyar. Erre együtt új értékeket alkot az egész emberiség számára — mondotta beszéde végén ifjabb Horthy Miklós rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter.

Megkezdte munkáját az Országos Hadigondozó Hatóság

A napilapok újévi számukban hírt adtak arról, hogy az Országos Hadigondozó Hatóság január 4-én veszi át a hadigondozottak ügyeinek intézését új székházában, Szilágyi Dezső-tér 5. illetve Corvin-tér 8. szám alatt. Egyes lapok tévesen hadigondozó bizottságról tettek említést, holott ez a megjelölés a hadigondozásnak nem központi hivatalos szervét, hanem az ennek alárendelt járási és városi igénymegállapító bizottságokat illeti. A félreértések tisztázására illetékes helyről a következőket közlik:

A hadigondozás állami feladat, amelynek központi főhatósága a vitéz Benczok Miklós államtitkár elnöklése alatt felállított Országos Hadigondozó Hatóság. Ennek a hatóságnak vannak alárendelve a hadigondozás összes hivatalos szervei és intézményei, így a

már említett járási (városi) hadigondozó bizottságok, a hadigondozási célt szolgáló üdülők, rokkantiskolák és egyéb intézetek, továbbá a honvédelmi igazgatás által átengedett járási, városi, kórházi stb. hadigondozó tisztek, végül a községi jegyzők, mint a hadigondozottak hivatalos nyilvántartói. Az egyéb háborús tennivalókkal, amúgy is elfoglalt közigazgatási hatóságok tehermentesítésére azonban háború idején a gyakorlati hadigondozó tennivalókat önként jelentkező szervezetek látják el; természetesen a hivatalosan megszabott elvek szerint. E társadalmi erők összefogását, megszervezését a kormány által társadalmi élet-szervezetként elismert Országos Hadigondozó Szövetség élén Kállay Miklósné, a miniszterelnök felesége, vállalta magára. Ez a Szövetség tehát mint társadalmi alakulat, működését az Országos Hadigondozó Hatóság irányítása mellett fejti ki.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

A karácsony és újév körül ünnepek hangulata semmiképpen sem volt megzavarható a hadviselők harcmodorán. Az angolok ismétetlen súlyos terrortámadásokat intéztek német és megszállott városok polgári lakossága ellen.

December 28-án pedig ismét bombák hullottak az Örök Város Róma külvárosaira. XII. Pius pápa a támadás után kijelentette, hogy a bombázás megsértette a Vatikán szabadságát és semlegességét.

A németek viszont Londont bombázták.

Az újév alkalmából Hitler vezér és kancellár kiáltványt intézett a német néphez. Hangsúlyozta, hogy

az irgalmatlan harcra irgalmatlan lesz a válasz is.

Rámutatott arra hogy a bolsevisztákkal szövötközött

Anglia is áldozatul fog esni ennek a világháborúnak.

Leszgezte hogy amennyiben — az angolszázok megismerik a partraszállást, megfelelő fogadtatásban lesz részük.

Hitler kiáltványa befejező részében azt a meggyőződését fejezi ki, hogy ebben az évben

a háború válságos kifeléshez jut és német győzelemmel fog véget érni.

Hitler vezér és kancellár egyúttal napiraportot intézett a védőerőhöz, amelynek elismerését fejezte ki helytállásáért és a győzelembe vetett hitét hangsúlyozta.

A németek a Balkánon folytatták a sikeres tisztozató harcokat.

A japán főhadiszállás újabb nagy tengeri győzelmeket jelentett.

A keleti és a déli arcvonalon váltakozó, súlyos harcok folynak, amelyek a súlyos veszteségek és áldozatok ellenére sem hoztak sikert sem az oroszoknak, sem az angolszázoknak.

A kiscserkészek ajándéka Horthy Istvánkáknak

Újév napján a Magyar Cserkészszervezet küldöttgégileg fejezte ki hódoló szeretetét fővédőnké, a Kormányzó Úr és a Főméltóság család előtt.

A magyar cserkészek képviselőiben három kiscserkészt jelent meg a királyi palotában. Ery Emil országos cserkészpáncsnok és helyettese, Demény Miklós országos cserkészeletőztiszt kíséretében.

Az országos cserkészpáncsnok az újesztendő alkalmából hódoló ragaszkodással köszöntötte a Főméltóság családot. Majd a Kormányzó Úr, a Főméltóság Asszony, a hósi halált halt Kormányzóhelyettes övegye jelenlétében három kiscserkészt átugyította ifj. Horthy Istvánkáknak a cserkészek ajándékát, az 1848-as kiscsöb — dobjával hű mását. A kiscserkészek kedves párbeszéd keretében emlegették, hogy a Jézuska a cserkészek karácsonyfájához a kis István számára kiidlette a kiscsöböt és most ők elhozták hósi halált halt cserkészeztük és egyben védnökük kisfiának.

A Kormányzó Úr kis unokájával örömmel vette magához a kiscsöböt, amelyre egy cserkészművész festette István nevének kezdőbetűit és a kiscserkészek jelvényét. Ezután a kiscserkészekkel vévesen tanították, miként kell dobolni.

A Főméltóság család elbeszélgetett a küldöttgég vezetőivel, a kiscserkészek pedig sokáig eljárt-szadoztak a kis Istvánval.

A hadikölcsönkárosultak támogatása

A hadikölcsönkárosultak támogatásáról intézkedik a belügyminiszter legújabb rendelete. A rendelet az 1914/18. évi hadikölcsönkárosultakról szóló eddiggi rendelkezéseket módosítja, amennyiben kimondja, hogy

támogatásra utaltnak kell tekinteni azt a kinek összjövevénye az évi 2400 pengét nem haladja meg. Ez a jövedelmi határ gyermekenként 600 pengőre, házastárs, vagy egyéb tartásra köteles hozzátartozó után pedig személyenként évi 1200 pengővel növekszik.

A rendelet a különböző névértékű hadikölcsönök után járó támogatás összegét is megállapítja. Ha a szerződés alapján szolgáló címletek névértéke meghaladja az 1000 koronát, de 1500 koronánál nem több, a támogatás összege lefeljebb évi 20 pengő. 1500—2000 korona után évi 25, 2500 koronáig 30, 3000 koronáig 35, 3500 koronáig 40, 4000 koronáig 50 pengő az évi támogatás. Így emelkedik a támogatás mértéke évi 150 pengőre ha a címletek névértéke 10.000—12.500 korona, évi 250 pengőre ha a címletek összege 20.000—25.000 korona, évi 275 pengőre, ha a címletek névértéke 100.000—120.000 korona és évi 1100 pengőre, ha a támogatás alapjául szolgáló hadikölcsönjegyzés meghaladja az 500.000 koronát. A rendelet január 1-én lépett életbe.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfi-tenyésztés a törvényesen védett

ÁRKOSHEGYI BAKTERIUMÖRÖ

nékül. Kaptható és megrendelhető csak

AULITZKY OTTÓ
Budapest, VII., Dozány-utca 81. Izs. 2/a

Árak demovonai Budapest

5	10	15 liter
12.16	22.36	33.66 P

a pengő előzetes bekladésnál 50 Ft. levonandó

A falu népe helytállásával támogatja hivatott vezéreit

A bácskerteszi gazdakör lelkesedéssel tette magáévá a november 26-iki seregszemle határozatait

A Bácskerteszi Gazdakör legutóbb tartott népes választmányi ülésén a gazdakör kiküldöttjei részletesen beszámoltak a november 26-iki seregszemle eseményéről. Guzsányi Pál titkár ismertette az elhangzott beszédeket és a meghozott határozatokat.

A választmány egyhangú lelkesedéssel fogadta a beszámolót; megállapította, hogy a felszólalók, de különösen Mayer János elnök, a föld népének vezére, tökéletesen

juttatta kifejezésre a falu kívánásait és álláspontját. Kimondotta a választmány, hogy a falu népe rendíthetetlen helytállásával, termelő munkája ellátásával támogatja az ország és a kisgazdatársadalom hivatott vezetőit az ország és a falu népe érdekében kifejtett munkájukban. A bácskerteszi gazdatársadalom, amely felismerte és a lehetőség szerint élvezi is a szövetkezésben rejlő elő-

nyöket, örömmel állapítja meg, hogy a seregszemle határozottan és nyíltan köftötte le magát a szövetkezeti mozgalom mellett. A választmányi ülés hódoló lelkesedéssel fejezte ki ragaszkodó szeretetét Főméltóság! Urunk iránt és hálás szeretettel emlékezett meg honvédeinkről.

A mindvégig emelkedett hangulatú választmányi ülés ezután a gazdatársadalom helyi vonatkozású ügyeit vitatta meg.

A légitámadás nyomán fellépő károk színhelyén csak írásbeli engedéllyel szabad fényképezni. Jelenlétük intézkedése a rendezetnek az, amely főlhatalmazza a főszerkesztőt, hogy a légitámadás nyomán fellépő károk megelőzése és ellátása érdekében ideiglenesen a rendezetlőt eltérő, mozgási szabadságot korlátozó intézkedéseket is életbe léptethet.

Egy angolszász légitámadás intő tanulságai

Az angolszász légihaderő egyik legutóbbi támadását olyan szomszédos államban fekvő célpont ellen intézte, amelyről a lakosság azt hitte, hogy nem fogják bombázni. A hatóságok nem osztották ezt a nézetet és, megtették az összes szükséges intézkedéseket. Az előrelátásnak az lett az eredménye, hogy a támadó ellenséges gépek közül többet lelőttek. Azt azonban nem tudták elérni, hogy a lakosság szakítotton felelőtlen biztonságérzettel és komolyan felkészüljön a támadásra.

A támadás lezajlása után hivatalosan megállapították, hogy

a légitámadás sebesültjei és halottai kivétel nélkül azok közül kerültek ki, akik nem tartották be a légtalmi rendelkezéseket és parancsokat. Azok haltak meg és sebesültek meg, akik a riadó jelére nem vonultak le az óvóhelyre, vagy az óvóhelyet kíváncsiságból elhagyták és akik óvóhely helyett a mezőn kerestek menedéket.

Ezek a lakosok a bombaharobbanasoktól, a lövedékek repeszdarabjaitól találya és leölt ellenséges gépek robbanása következtében haltak vagy sebesültek meg.

Számos sebesülést okoztak az ellenséges gépek által ledobott időzített bombák és a gépekről ledobott játékszerek értéke is.

A hatóságok elrendelték, hogy azok, akik a légtalmi rendelkezések mellőzése miatt, tehát önhibájukból sebesültek meg, semmiféle támogatást nem kapjanak.

Mindaz legyen intő példa számunkra is.

Rendelet a honvédek hátramaradottainak ellátásáról

A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amelyben felhívja a figyelmet arra, hogy a háború következtében fennálló ellátási nehézségek különösen súlyosan érintik azokat a hivatásos tiszt, tisztjelvényes hozzátartozókat, akiknél a családfenntartói, illetőleg apa hős halált halt, eltűnt, vagy pedig hadifogságba esett. Gondoskodni kell tehát arról, hogy a jöletti intézmények útján régebben élvezett természetbeni ellátásoktól ezek később se essenek el.

Elrendeli a honvédelmi miniszter, hogy

további intézkedésig, de legkésőbb a békekötéstől számított harmadik jöletti intézményei természetbeni juttatásokkal és egyéb tekintetben is ugyanúgy gondoskodjanak, mintha a férj vagy az apa jelenleg is tényleges szolgálatot teljesítené,

Fáradhatatlanul folynak a termelési kataszter felállításának munkálatai

Jurcsák Béla államtitkár nyilatkozata

Jurcsák Béla közléstől államtitkár egy legutóbbi sajtónyilatkozatában kitért a termelési kataszter kérdésére is és erre vonatkozóan a következőket mondotta:

Amikor a közléstés problémáját egészséges vágyaúra akartuk átállítani, nem állott más lehetőség rendelkezésünkre: kénytelenek voltunk a kataszteri tiszta jövedelem bázisát alapul venni a beszolgáltatásokkal kapcsolatban. Tisztában voltunk vele, hogy ez a bázis nem fejezi ki teljesen a föld termőképességének, jövedelmének valódi állapotát, csupán olyan támpont, amelyen előadhunk. A mezőgazdasággal szemben fennálló kivánalmak szükségessé teszik, hogy az egész országban, az ország minden részében egyformán érvényesüljön a kataszteri tiszta jövedelemre alapított beszolgáltatási kötelezettség. Ennek megfelelően a beszolgáltatási lehetőségeket a tapasztalatok szerint dolgozzuk fel — a termelők előnyére.

A helyzet ugyanis az, hogy az ország éghajlatai, talajviszonyai és az egyes termőföldek fekvési helyzete nem egyforma és így nem is lehet egyforma terményfeleségre ugyanazt a beszolgáltatási kulcsot felállítani. annak ellenére, hogy a kataszteri tiszta jövedelem ezt a beszolgáltatási kulcsot van hivatva érvényesíteni. Egyes vidékeken, bár a megállapított kataszteri tiszta jövedelem nagyjából egységes, kevesebb búza terem, mint fennjelen, több burgonya, mint szemtermény, más vidéken több takarmányféle, belterjesőbb a zsirtermelés, megint más helyeken a közelfekvő nagy városok, az értékesítési piac közelségei magasabb kataszteri tiszta jövedelem megállapítását eredményezték, annak ellenére, hogy a termelési lehetőség, vagyis a beszolgáltatási lehetőség kisebb, mint az egyes rosszabb közlekedési viszonyok miatt alacsonyabbra értékelt, de termőképességben dúsabb vidékek kataszteri tiszta jövedelme.

A tapasztalat tehát azt mutatja, hogy

reparálni kell a beszolgáltatási százalékot olyképp, hogy ahol a vidék nem búzatermő föld, a beszolgáltatásnál eltolódás történhetik más termény javára, olyan terményre, amely annak a termőföldnek legdúsabb hozadéka. Ez az eltolódás egy bizonyos egységes irányítást is szükségessé tesz, hogy azon a vidéken, ahol a föld termőképessége akár a talaj,

akár az éghajlatai viszonyok miatt egy bizonyos terményre megfelelőbb; ott ezt termeljenek, ne pedig olyan növényt, aminek termesztésére sem a föld, sem az éghajlatai viszonyok nem kedvezőek.

Nem termelhetnek, mondjuk kenderet ott, ahol a talaj megfelelőbb

FONTOS FIGYELMEZTETÉS jövedelem- és vagyonadó bevallás benyújtására

Ismételten rámutatott a VASÁRNAP arra, hogy 1942-ben, de különösen 1943-ban igen sok gazdára súlyos bírságot vezettek ki a pénzügyi hatóságok azért, mert az illetők, bár rögzített jövedelem- és vagyonadó-alapjuk 50%-kal emelkedett, nem nyújtották be bevallásukat, hanem bevárták a hatóságok erre vonatkozó felhívását.

Tekintettel arra, hogy hamarosan ismét esedékesé válik a bevallások benyújtása,

felhívjuk gazdatársaink, előfizetőink és olvasóink figyelmét arra, hogy vallomásaikat minden felszólítás bevéására nélkül, az előírt határidőn belül nyújtsák be,

annál is inkább, mert a jövedelem-

sűrűsége, vagy tengeri termésre. Ezekről, mint főterményekről beszélek. Mellékterményként bárhol termelhető mindenféle növény a termelőszükségletnek kielégítésére.

Ezt jelenti az a bizonyos termelési kataszter. Sajnos, a mögöttünk levő egy év még nem elegendő arra, hogy a gyakorlatból eredő tapasztalatok minden tekintetben érvényesíthetők lennének. A végző következtetést csak évek tapasztalatai hozhatják meg. Mi dolgozunk fáradhatatlanul, hogy a termelés és a fogyasztás érdekeit összhangba hozzuk. Hiszem, hogy ez sikerülni is fog.

adó rögzített alapjának 50 százalékos emelkedése a mai viszonyok között sok helyen bekövetkezett, s ebben az esetben a vallomás benyújtásának elmulasztása különösen súlyos bírsággal jár.

Megjegyezzük, hogy míg a rögzített adóalap 50 százalékos emelkedésének be nem jelentése miatt kivetett bírságot csak a pénzügyminiszter engedheti el.

tehat eziránt a pénzügyminiszterhez kell külön kérvényt benyújtani, addig a vallomás késedelmes benyújtása miatt más esetekben kivetett bírság mérséklésére, vagy elengedésére az adófelszámolási bizottság jogosult.

Légiriadó alatt minden mozgást meg kell szüntetni

A Budapesti Közlöny december 19-iki száma a honvédelmi miniszter rendeletét közölte, amely a légtalmi riadó tartama alatt a mozgási szabadságot korlátozza. Kimondja a rendelet, hogy

a légvédelmi riadó jelének elhangzásától, a légi veszély elmúlt jelének elhangzásáig közterületen általában minden mozgást meg kell szüntetni. Utcán, téren és hidon tartózkodó gyalogosok és kerékpárosok kötelesek elsősorban a közeli nyilvános óvóhelyre sielni, ennek hiányában pedig a legközelebbi olyan épületbe menni, amelynek kapuját, vagy pincéje az esetleges bombarepedezdarabok ellen védelmet nyújt. Ha ilyen épület a közelben nincsen, a gyalogosoknak és kerékpárosoknak azt kell szedniük és lehetőleg árkokban, gödrökben úgy kell védelmet keresniük, hogy az ellenséges repülők elől fák,

bokrok takarják el őket. A lovasokosnak a kocsisa az állatok mellett maradhat légiriadó alatt. Ha nem maradna az állatok mellett, akkor a lovat ki kell kötni, úgy azonban, hogy az üftesten a közlekedést ne akadályozza.

Az ellenséges légitámadás nyomán fellépő nagyobb káresetek környekét mindaddig le kell zárni, ameddig a kárelhárítás és mentés zavartalan végrehajtása, vagy a további veszedelem megelőzése azt megkívánja, illetőleg a károk megelőzésének lezárását a légtalmi parancsok szükségessé teszik.

A rendelet azt is kimondja, hogy

ellenséges repülőgép-roncsokhoz, fel nem robbant, vagy csak részben robbant ellenséges bombákhoz, az ellenséges légihadivésélnél alkalmazott fegyverhez, vagy eszközökhöz hozzányúlni nem szabad.

Minden mulandó —

a búza értéke állandó!

Fektesse tőkéjét búzakötvénybe!

GAZDATUDOMÁNY

A kálisó keletkezése

Irta: ÁGH LÁSZLÓ okl. mezőgazda

A geológusok szerint a régebbi geológiai korszakban Közép-Németország területét beltenger borította. Az állandó nagyfokú párolgás következtében a tenger víze elpárolgott, a benne lévő sók pedig lerakódtak.

Elsősorban a kősó rakódott le, majd a kőnyebben oldódó káliumtartalmú sók váltak ki. Erre a rétegre rakódott az úgynevezett „fiatal kősó” réteg, melyet konyhasónak használunk.

A sórétegek fölé később még különböző képződmények kerültek. Így a felsőbb képződmények, mint az alattuk lévő sórétegek egyes részei gyűrődések folytán helyenként a felszínhez közelebb kerültek, ami megkönnyítette kibányászásukat.

Először csak a konyhasót bányászták. Azt az ismeretlen kényszerű sós ízű sóserűt tömeget, ami a konyhasóval együtt szintén a felszínre került, a nagy méretű sóbányák évtizedeken keresztül hatalmas halmokba gyűjtötték. Amikor már olyan nagy mennyiségben hevert ez az anyag, a sóbányavidékeken, hogy akadályozta a sóbányászás további folytatását, a bányatulajdonosok az akkor már híres vegyészhez, Liebighez fordultak tanácsért, hogy mitévők legyenek ezzel a nagy tömegben bányászott ismeretlen sóval. Liebig vegyelemzéssel megállapította, hogy ez a felhasználhatlanul heverő és értéktelennek tekintett só a növényi élet számára nélkülözhetetlen kálisó. Ebben a természetben talált eredeti állapotában azonban a kálisó alig 12-15% tisztá káliút (K₂O) ellenben sokszor 70% körüli konyhasóval tartalmaz. Mivel a konyhasóban sok chlor van, ez pedig több növény fejlődését károsan befolyásolja, ezért arra kellett törekedni, hogy ezt a természetes állapotban lévő kisebb káliumtartalmú anyagot egyéb alkatrészeitől megszabadítsák és ezzel egyidejűleg a növény számára fontosabb anyagot képező káliumtartalmat emeljék. Megkezdődött tehát a kibányászott alacsony káliumtartalmú anyagoknak gyári úton való feldolgoása.

A feldolgozás révén különböző káliumtrágyákat nyertek, melyek közül Magyarországon jelenleg a 40%-os kálisó és az 50%-os kén-savas káli vagy forgalomban. A kén-savas káli abban különbözik a 40%-os kálisótól, hogy nincsen benne chlor. Leginkább dohány és burgonya alá használják. A többi növény alá megfelel a 40%-os kálisó is, de jóval a vetés előtt kell kiszórni, hogy a vetésig a chlor károsodjon.

Elhullott állatok bőrének kikészítése

A földművelésügyi miniszter 275.530/VL. 2. szám alatt értesítette az OMGE-t, hogy az elhullott állatok bőrének kikészítése ügyében tárgyalásokat folytatott az iparügyi miniszterrel, aki továbbra is kész biztosítani a gazdaságok részére az elhullott vagy kényszer-várgással leölt zsarvasmarhák és lovak bőrének kikészítettségét. Az iparügyi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy az ilyen zsarvasmarhák és lóhárkák kikészítési engedélyek száma függetlenítéssel a birtoknagyságtól és azok kiadása nincs korlátozva, azonban az engedély kiadását az iparügyi miniszter kénytelen magának fenntartani, mert anélkül nem volna mód

a szükséges nyilvántartásra és a rendelkezésre álló készletek helyes elosztására. Egyébként az iparügyi miniszter olyan rendszer bevezetését készíti elő, amely lehetővé teszi a mezőgazdasági célra szükséges bőrányag feltétlen biztosítását, valamint annak helyes és igazságos elosztását. A földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági jogos igények érvényesítése érdekében beható tárgyalásokat folytat az iparügyi miniszterrel.

ASSZONYOKNAK-LEÁNYOKNAK

Hasznos tudnivalók a disznóöléshez

II.

Házi szalámi készítéséhez a sertés lapockájából vagy két kiló nyílt megtisztított és inas részekből és 3 kiló sovány disznóhússal vagy marhahússal finomra vagdaltuk, majd 18 deka sóval és 4 deka salétrommal elegyített, 24 óráig állni hagyjuk. Adunk hozzá egy-két kiló búzaszemmagyságot, aprózt friss szalonnát, izlés szerint kevés zúzott fokhagymalevet és ha módunkban van, horpótlót. Mindent kézzel jól átgyúrjuk és nagyon szorosan, vastag marhabelekbe (kb. 30 cm hosszú) töltjük. Töltés közben a szalámirudakat tüvel megszúrjuk, hogy a fölösleges légbuborékokat kinyomjuk belőle. 24 óráig szellős helyen tartjuk a rudakat, majd 4-5 hétre füstre tesszük. Füstölés után a szalámirudakat szitált fahamuval berögzöljük és szellős helyen raktározzuk el.

Füstölt kenőhurka, 3 kítő sertéshúst minden esonitól, és inas rész-től leisztünk és apróra vagdaltuk. Ugyanúgy felaprózzuk 1 kg friss szalonnát is, majd a kettőt együtt bárdal adlag vagdaltuk, míg pépes tömeget kapunk. 12 deka

sót, 2% dgr. salétromot s ha van, 2 deka horpótlót adunk hozzá, esetleg zúzott fokhagymát és édespaprikát, izlés szerint. Kézzel jól átgyúrjuk az egészet, mint a szalámit és vastag marhabelekbe töltjük. Másnap a töltelékét még szorosabban nyomkodjuk, erősen elkötözzük, majd a rudakat két deszkalap közé téve, súlyokkal lenyomtatjuk. Másnap füstre tesszük, kb. kétheti időtartamra.

A zsír kiolvasztása céljából a szalonnát vagy hájat kisebb darabokra aprózzuk fel és a tűzhely kevésbé fűtött szélére tesszük fel, nagyobb edényben, hogy szép esendően olvadjon ki, akkor lesz fehér és jótíz. A kiolvasztott zsírt leg-helyesebb zománcozott badogból készült zsírosládákban vagy kö-edényben raktározni fontos, hogy az edény fel szinülig megtöltsék a zsírral, ezért óvatosan keverjük meg a bődönt egyszerű kétszen, amíg a dermedés be nem áll, nehogy levegővel telt repedések következzenek benne. Tulsokat ne kavarjuk, mert amikor meg levegőt kavarunk bele, ami a zsír korai avasodását segíti elő.

Kánya Terézia

Mit kell tudni a búzakötvényről?

Tökéletes biztonság. A búzakötvényt a Magyar Királyság bocsátja ki és a visszafizetésre biztosíték a magyar állam, az egész magyar nemzeti vagyon.

Értékállandóság. A kötvények búzafőkre szólnak. Egy méter-mázsza búza a jelenlegi magas, 40 pengős áron számítódik. Amikor a kötvényt kisorsolják vagy állami visszavásárlás útján beváltják, úgy számítják ki a pengő ellenértékét, hogy az esedékesség napján mennyi a búza átlagára. Ha ez 40 pengőnél több, akkor a kötvénytulajdonos többet kap, mint amennyit a kötvényvásárlás alkalmával fizetett. Ha a búza átlagára 40 pengőnél kevesebb, akkor is 40 pengős áron számítják az ellenértékét. Ugyanez vonatkozik a kamatszelyvényekre is. Az ellenérték tehát 40 pengőnél semmiesetre sem lehet kevesebb. Ez az elgondolás minden ingadozás veszedelmét kiküszöböli és a pénzfelhelyezés tökéletes értékállandóságát biztosítja.

Figyelemreméltó jövedelmezőség. A búzakötvények évi 3 százalékot kamatoznak. Száz pengő tehát évente 3 pengőt jövedelmez. A kamatozás utólagos és a kamat évente kétszer, február és augusztus 1-én esedékes. Egy címlethez 50 darab kamatszelyvény jár, vagyis 4 törlesztés 25 év alatt, tehát ávenyben lehet félvénként kamatot kapni. Az első kamatszelyvényt már 1944 augusztus 1-én be lehet váltani.

Mobilizálás, vagyis újra pénzre való átváltás. A kölcsön törlesztése, tehát automatikusan fókuszosan vizsgálataásra kerül, vagyis a búzakötvény tulajdonos újra pénzt kap a kötvényért. A törlesztés 25 év alatt bonyolódik le meghatározott törlesztőterv szerint, sorsolás útján. Az első sorsolást 1944 novemberében tartják meg, 1945 február 1-én beáll esedékességgel. Akiknek a kötvényét kisor-

solják, már ekkor visszakapják a pénzüket. Később is minden év november 15-e és 30-a között tartják meg a sorsolásokat. Fókuszatosan minden kötvény kisorsolásra kerül. Ezenkívül előfordulhat az is, hogy sorsolás helyett egyszerűen visszavásárlással teljesíti a kinstár be-váltási kötelezettségét. De az automatikusan beálló pénzre való átváltás mellett a mobilizálást biztosítja az a tény is, hogy a búzakötvények bemutatásra szólnak és a Budapesti Áru- és Értéktőzsdén hivatalosan jegyezni fogják. A búzakötvényt tehát bármikor értékesíteni és így pénzre lehet tenni a földjén. Az esetleges magasabb árfolyam így többletjövédelmet is biztosíthat a kötvénytulajdonosnak.

Óvadékképesség. Bónatpénz-jelleg és hasonló előnyök. A búzakötvények alkalmasak lesznek arra, hogy üzleti biztosítésként és bónatpénzzel is elfogadják. Az óvadékképesség fontos előny, mert az üzleti életben nagy jelentősége van annak, hogy készpénz helyett közben kamatozó értékpapírt lehet kaucióként elhelyezni. Ugyanez vonatkozik a bónatpénz-jellegre is. A közzsállításoknál előírt bónatpénz szinten paragon heverő tőke, amelyet a vállalkozó — főként ha nem rendelkezik elég forgótőkével — nem szívesen, csak kényszerűségről nélkülöz. Előnyös tehát számára, ha bónatpénzzel búzakötvényt helyez letébe és ez közben is évi 3 százalékot kamatozik. Lehetővé teszi azt is, hogy gyámoltak és gondnokoltak pénzét is búzakötvénybe lehessen elhelyezni.

Közteher-mentesség. A búzakötvény megszerzése alkalmával nem kell értékpapír-forgalmiadót fizetni. (Ez az adó tudvalevően nem jelentkezik a teher.) A búzakötvény-összevételkel kapcsolatos okiratok és beadványok illetékmentesek. Okirati illeték alól mentesek a búzakötvények elhelyezésével

kapcsolatos könnyelésekre szolgáló kereskedelmi könyvek. A búzakötvények szelvényei után nem kell kamatilletéket fizetni. Az általános forgalmiadó alól mentesek a búzakötvények kibocsátásával kapcsolatban folyósított költségtartalványok és a kötvények elhelyezését befolyt jutalékvételek. A visszafizetésre kisorsolt kötvények és az esedékessé vált szelvények minden-féle adó, illeték, bélyeg vagy más közteher levonása nélkül kerülnek beváltásra.

Rendelet a búzakölcsonnel kapcsolatos illeték- és forgalmiadómentességről

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki az állami búzakölcsonnel kapcsolatos illeték-, értékpapír-forgalmiadó és általános forgalmiadó-mentességről. A rendelet értelmében az értékpapír-forgalmiadóról szóló törvény alkalmazásában a búzakölcsonkötvények adómentes megszerzésének kell tekinteni a kibocsátást követő minden megszerzést, bezárólag addig, míg a kötvény tulajdonjogát a kötvények elhelyezésével nem foglalkozó eszölyben megszerzi. Az állam búzakölcson létrehozásával, lebonyolításával és elhelyezésével kapcsolatos üzemletről kiállított okiratok (ideértve a jegyzési íveket, részletveket, a részletfizetésekről kiállított nyugtazakat is) és az ebben a tárgyban a közigazgatási hatóságokhoz intézett beadványok illetékmentesek. Az olyan kereskedelmi könyvek és könyvelési szabványok, amelyek kizárólag arra szólnak, hogy a búzakölcsonkötvények elhelyezésével foglalkozók azokba a kötvények átvételével és továbbadásával kapcsolatos bevételeket és kiadásokat, követeléseket és tartozásokat, valamint a letéteket és nyilvántartásokat bevezessék, az okirati illeték alól mentesek. A búzakölcsonkötvények szelvényei a kamatilleték alól mentesek. A búzakölcsonkötvények kibocsátásával kapcsolatban folyósított költségátalány, valamint a kötvények elhelyezéséért befolyt jutalékvételek mentesek az általános forgalmiadó alól.

Újabb törvényhatóságokban tették kötelezővé a sertéspestis elleni védőoltást

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben a sertéspestis elleni kötelező védőoltást újabb törvényhatóságok területére kiterjesztette, még pedig:

Abauj-Torna, Bars-Hont, Békés, Bereg, Beszterce-Naszod, Bihar, Bersod, Csanád, Arad-Torontál közigazgatásilag egyelőre egyesített, Csik, Csongrád, Esztergom, Fejér, Gömör-Kishont, Hajdú, Hayes, Jász-Nagykun-Szolnok, Kolozs, Maros-Torda, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Szabolcs, Szatmár, Szilág, Szolnok-Doboka, Udvarhely, Ugocsa, Ung, Veszprém és Zemplén vármegye, valamint Budapest székesfőváros, Debrecen, Hódmezővásárhely, Kassa, Kecskemét, Kőzsvár, Komárom, Marosvásárhely, Miskolc, Nagyvárad, Szatmárnémeti, Szeged, Székesfehérvár és Ungvár törvényhatósági jogú városok területére.

A sertéspestis elleni kötelező védőoltással a felhasználandó oltóanyagok 75 százalékát ingyen bocsátják a törvényhatóságok rendelkezésére. Ezenkívül az arra rászoruló és csak néhány sertést tartó kisbirtokok teljes ingyenes oltóanyagot is kapnak.

Biztosítsa jövő évi

arzenes permetezőszerszükségletét a

MERITOL

mielőbbi megrendelésével

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE **NÖVÉNYVÉDELMI OSZTÁLYA** Budapest, VI., Eötvös-utca 25/a

A Falu-Gazdaszövetség tagszer-
vezete, az Erdőteleki Magyar
Kör, legutóbb tartott választma-
nyi ülésén Kocsis György elnök
javaslatára egyhangúlag

elhatározta, hogy a mostani
világháborúban hősi halált
halt tagjai rászoruló gyer-
mekeit egyenkint 20-20 pen-
gős karácsonyi ajándékban
részesíti.

Összesen húsz gyermek részesült

ebben a karácsonyi ajándékban.
Ugyancsak Kocsis György elnök
indítványára elhatározta a vá-
lasztmány, hogy a *Katolikus
Gyermekotthon* építése céljára
150 pengőt fordít. Ilyenképpen a
Gazdakör a karácsonyi ünnepek
alkalmából 550 pengő fordított
jótékony célra.

Az Erdőteleki Gazdakör nemes
akciójáról a Központ szintje elis-
meréssel vesz tudomást.

A rendkívüli viszonyok sem csökkentik a magyar szociális politika ütemét

A magyar földkérdésben éppen az
utolsó két-három év alatt, legfőképpen
pedig az utolsó másfél évben olyan ha-
laválást tettünk, amely csaknem egyedül
áll a világon. Már Kállay Miklós mi-
niszterelnök is hivatkozott kezdemé-
nyezésére, majd adatokat is tett le a
háza asztalára arról, hogy

több mint egymillió katasztrális
hold föld indult el kormányzati
ténykedéssel folytatva a régi tulaj-
donostól a kisemberek felé.

A számok beszélnék s ha a legutóbbi
időre vonatkozó adatok egymillió ka-
tasztrális hold területet említenek,
vagy pedig a legújabb intézkedések
háromnegyedmillió katasztrális holdra
kiterjedő hatályát és hatását nem ki-
csinyelhetjük le, ugyanolyan kevéssé
lehet elhallgatni a földjuttatással so-
ciális szempontból egyenlő fontosságú
házhelyjuttatás eredményeit sem.

Minden gazdember és a magyar nép
szociális felemelkedését kívánó minden
politikus érti és átérzi ennek jelenté-
ségét. S az adatok tekintetében is a
haladás hatalmas gyorsulásáról tanu-
sodnak.

A hadbalépésünk előtti négy esz-
tendőben összesen nem egészen
1700 házhelyet osztottak ki. 1941-
ben már csaknem 4500-at, tavaly
több mint 18.000-et, idén pedig
28.000 körül jár a kiosztott ház-
helyek száma. Ez a közel 53.000
házhely tehát mintegy négytöred-
részben az utolsó két évben került
kisemberek kezébe.

Köztudomású, hogy

az Országos Népi és Család-
védelmi Alap szintén az utolsó
években több mint 20.000 családi
házat épített fel sokgyermekes,
szegénysorsú magyar családok
számára.

Az sem újdonság, hogy már a mult-
évi költségvetésben negyedmilliárdos
összeg szolgált kifejezetten szociális
célokat, s hogy az új költségvetésben
ettől sem megállás nem következett
be, hanem a körülményekhez arányosít-
ott haladás. Azt is jól tudjuk, hogy

a törvényhozás küszöbönálló fon-
tos feladatai között egyik legelső
helyen szerepel a mezőgazdasági
lakosság szociális biztosításának
kiterjesztése és megszervezése.

S mindez háborúban történik, akkor,
amikor a nemzeti jövedelem és a nemze-
ti vagyon túlnyomó részét a honvé-
delem szolgálatába kell állítani, amely
fontosságban még megelőzi a szociális
haladást is.

Lehet, hogy életszint, vagyon és ha-
ladás szempontjából alatta állunk más,
gazdagabb és boldogabb, kedvezőbb
körülmények között élő és békésebb
multú országok színvonalának. De a
haladás ütemét tekintve a legelsőkhöz
között vagyunk s ezt nemcsak azért kell
emlékeztetnünk veendőnk, mert a kor-
mányzat szociális tevékenységében va-
lóban a magyar nép tömegének akara-
tára érvényesül, hanem azért is, mert
ezeket az eredményeket meg nem be-
esülni, vagy elhallgatni; mulasztás és a
közbizalom gyengítése.

Megállapították az 1944-ben vásárolható ruhafélék mennyiségét

A közellátásügyi miniszter a hi-
vatatos lap december 31-iki számá-
ban rendeletet adott ki a textil-
árak kiszolgáltatásának korláto-
zásáról.

A rendelet meghatározza, hogy a
fogyasztók 1944 január 1-től az
esztendő folyamán vásárlási
könyvbe való bejegyzés mellett
mennyi ruhaféléket szerezhet-
nek be.

A rendelet értelmében férfiak,
nők és gyermekek, 2-14 éves ko-
rig, *felöltőből*, vagy *kabátból*
textilanyag felhasználásával ké-
szült vihar- és esőkabátból is)
egy darabot vásárolhatnak. *Felsőru-
ha, gyapjúipari anyagból*, vagy
pamutipari férfi felsőruházati
anyagból (házikabát, pongyola,
strandkontós) egy-egy rend sze-
rezhető be. Felsőruha, pamutból,
műselyemből, vagy ezek keveréke-
ből, továbbá bármilyen anyagból ké-
szült kötött (hurkolt áru) házika-
bát, pongyola, fűrdőköpeny,
strandkontós férfiak és fiúgyerme-
kek számára egy-egy rend. Nők és
leánygyermek számára két-két
rend, Len- és kenderipari anyag-
ból készült felsőruhát férfiak és
2-14 éves fiúk részére egy-egy
rendet engedélyez a rendelet.

Védő munkaruhából (overáll,
munkaköpeny, munkakötény és
hasonlók, ide nem értve a gyapjú-
ipari anyagból készült cikkeket)
férfiak és nők részére két-két ren-

det, gyermekek egy-egy rendet
szerezhetnek be. Len- és kenderi-
pári anyagból, vagy pamutipari
férfifelsőruházati anyagból készült
munkásnadrágból egy darab sze-
rezhető be férfiak számára.

Alsőruhákból (nappali ing, alsó-
nadrág, kombiné, hálóging, pi-
zsama, ideértve a kötött-hurkolt
áru is) férfiak, nők és gyermekek
részére 3-3 rendet engedélyeznek.
Női *harisnyát* hernyóselyemből,
műselyemből, műszálból, vagy
ezek keverékéből 9 párat szerezhet-
nek be a hölgyek. Egyéb harisnyá-
ból (zokni, bokaűtő, fejműkülti ha-
risnyaszar is) a férfiak, valamint
a 2-14 éves fiú- és leánygyerme-
kek hat-hat párat vásárolhatnak,
a nők pedig három párat.

*Az öltönykabát mellénytel, a
nadrág, a női blúz, továbbá szol-
nya, félrend felsőruhának, a női
kosztüm (szoknya és kabát), egész
rend felsőruhának, a nappali ing,
az alsónadrág és a női kombiné
félrend alsőruhának, a hálóging és
a pizsama pedig egész rend alsó-
ruhának számít.*

A kész ruházati cikkek helyett a
fogyasztó az ezek elkészítéséhez
szükséges anyagot beszerezheti, az
ingos azonban több kész ruházati
cikket a vevő által hozott anyag-
ból sem készíthet. A kereskedő és
az iparos köteles a fogyasztó vá-
sárlási könyvében ellenőrizni,
hogy a rendeletben megszabott
mennyiséget a fogyasztó nem
lépte-e túl.

A miniszterelnök újról üdvöz-
lése. Újév délelőttjén felkereste
Kállay Miklós miniszterelnököt,
a Magyar Élet Pártja ország-
os pártvezérét, vitéz Lukács
Béla tárcanélküli miniszter,
titkos tanácsos, országos párt-
elnök, Bárczay Ferenc titkos ta-
nácsos, pártvezérhelyettes és Kö-
lcsény István ügyvezető alelnök,
akik a párt nevében kívántak bold-
og újévet Kállay miniszter-
elnöknek.

Világtalan hadirokkant bir-
tokbalehelyezése. Vitéz *Talách*
Jenő ny. alezredes, mint a vesz-
prémvármegyei Vitézi Szék ka-
pitánya Lepény községben ünne-
pélyes keretek között adta át
Farkas Máté Sándor új világhá-
borús világtalan hadirokkantnak
a neki juttatott 5 katasztrális
hold és 170 négyzetögl kiterjed-
ű ingállant.

A vagyonváltásbúza ára. A
pénzügyminiszter a mezőgazda-
sági ingatlanok vagyonváltása-
gában felvetendő búza árat a
földművelésügyi miniszterrel
egyetértőleg 1944 januárjára mé-
teremtásként 40 pengőben álla-
pította meg.

Három halálesetet okozott a "fel-
robbant" petróleum. A Pátka köz-
séghez tartozó Fülönmajorban
Tóth Bólné lakásán vendégség-
ben voltak Orosz István 36 éves
urasági kocsis, Orosz Istvánné 28
éves gazdasági csodó és egy fia-
talkorú leány. A lány egy kitérte-
s petróleumos kannából petró-
leumot akart tölni az égő lán-
pába és közben a petróleum meg-
gyulladt. Liedtében a földre ejtett
a kannát. A kanna felrobbant és
a kifolyó égő petróleum meggyúj-
totta a szobában tartózkodó ru-
hákat. A mentők a sebesülteket be-
szállították a szűztesfelgyógyi kó-
rházba. Tóthné Orosz és Orosznő
balehalt sérülésbe; a fiatalkorú
lány állapotja életveszélyes.

HÍREK

A Kormányzó Úr újéve. A
Kormányzó Úrnál újév napjának
delelőttjén kihallgatáson jelent
meg Kállay Miklós miniszter-
elnök, aki az egész nemzet és a
kormány szerencsekívánatait to-
lmasolta. Ezt követőleg Angello
Rolla pápai nuncius a Budapes-
ten akkreditált diplomáciai tes-
tület jókívánatait juttatta kife-
jezésre. A miniszterelnök a kor-
mányzói kihallgatás után a *Fő-
méltóságú Asszonytól* tiszteltelt.

A Domonkos-növérök vissza-
elépítése a Margitszigetre. P. Bada-
lik Bertalan, a Szent Domonkos-
rend főnöke a Domonkos-növér-
eknek a Margitszigetre való visz-
szatelepítése érdekében alakult
bizottsággal tárgyalást folytatott
Árpádházi Margit szenttéavatási
ünnepeivel kapcsolatban. A
rendfőnök kifejezte reményét,
hogy ez a szép terv megvalósul.

Vasmegegyében minden sokgyer-
mekes család hat-hat birkát kap.
A Vasmegegyei Közlélet Szövet-
kezet évszázó igazgatósági ülésén
elhatározták, hogy a sokgyerme-
kes családoknak hat-hat birkát
osztanak ki a gyapjútermelés fo-
kozása érdekében.

Komárom vármegye alispánja
nyugalomba vonult. Komárom
vármegye törvényhatósági biztósá-
ga vitéz Nagy Nándor főispán
elnökségével rendkívüli közgyű-
lést tartott. Ünnepelesen búcsú-
tatták el *Reviczky* István alis-
pánt, aki teljes szolgálati idejét
kitöltötte és saját kérelmére nyu-
galomba vonult. Szeretettel vesz
részt az ünneplésben a Falu Gaz-
daszövetség is, amelynek közér-
deji tevékenységét mindenkor
nagy megértéssel és buzgósággal
támogatta a nyugalombavonuló
alispán.

Törölték a védettséget több ezer
gazdának ügyében. A Pénzü-
zeti Központ az október elején ki-
bocsátott kormányrendelet al-
apján gyors ítémben tárgyalja le a
meg fűgőben maradt teherrende-
zési ügyeket és a védettséget több-
ezer esetben máris sikerült tör-
lőlni. Az utóbbi hónapokban elég
sűrűn fordultak elő olyan ügyek
is, amelyekben az adósok, soron-
kívül fizettek vissza hátralelő-
s tartozásukat s ezen a címen ke-
rült sor az eljárás megszüntet-
sére. Ertesülésünk szerint a még
fennmaradó mintegy 15-20.000
ügyben a Pénzüzeti Központ a
jövő év folyamán fogja befejezni
az eljárást.

Két eszengrádi hadirokkant rá-
diót kapott a honvédelmi minisz-
tertől. Két eszengrádi hadirokkant,
Kurucz Vendel és Urbán László,
akik az elmúlt világháborúban
szemük világot elvesztették, azzal
a kérelem fordult a honvédelmi
miniszterhez, hogy küldjön nekik
radiót. A honvédelmi miniszter
most nemcsak radiót küldött a két
világháborús rokkantnak, hanem
egy „vakorát” is, amelynek segít-
ségével mindig meg tudják állapí-
tani, hogy mennyi az idő.

Kihúzták az Erdélyi Nyere-
meny-kötvény milliós főnyeremé-
nyét. Hétfőn, január 3-án, az ere-
deti játéktervnek megfelelően,
megejtették az Erdélyi Nyere-
meny-kötvény ötödik húzását. Az
egymillió pengős főnyereményt
a 245.874. sz. kötvény tulajdo-
nosa nyerte. Kihúzták ezenkívül
egy 200.000 pengős, két 50-
50.000 pengős és több kisebb nyere-
ményt.

Minden hentes és mészáros ár-
sithat 1944 március 31-ig vadhúst.
Az iparügyi miniszter megem-
gecte; hogy a hentesek és mészá-
rosok 1944 március 31-ik napjára
a hentes- és mészárosiparra szóló
iparigazolványuk alapján minde-
nemű vadhúst árusíthatnak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A. I., Füzegypármát. Az 1912.
évi cukorrépatermés utáni utolá-
gas felárba való igényük jogos.
A kiutalás ügyében forduljanak
közvetlenül a termelőtől cukor-
gyárhoz. Üdvözlöt.

Jelentkezés növénynevelő szakaltisztképző tanfolyamra

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter a növénynevelő gazdaságok és kísérleti intézmények, valamint a növénytermelési szakszolgálat részére szükséges szakaltisztképzés végett növénynevelő szakaltisztképző tanfolyam tartását rendelte el. A tanfolyam 1944. évi január 20-án kezdődik és november hó 30-ig tart. A hallgatók 2 havi elméleti (Mosonmagyaróvár) és 8 havi gyakorlati (Hatvan) kiképzésben részesülnek, vizsgát tesznek és bizonyítványt kapnak. A tanfolyamra felvételük: arany- és ezüstkalászos, valamint mezőgazdasági szakiskolát végzett, 30 évnel fiatalabb, keresztény, egészséges, lehetőleg földművelésből származó gazdák, akik katonai kötelezettségüknek már eleget tettek. Azok, akik már növénynevelő üzemben működtek, vagy működnek, a felvételi előnyben részesülnek. A hallgatók Mosonmagyaróvárott havi 200 pengő ösztöndíjat kapnak, melynek ellenében ékezősükről az intézet segítségével maguk kötelesek gondoskodni. A hatvani tartózkodásuk alatt teljes ellátást és havi 30 pengőt kapnak. A nagy-növénynevelő gazdaságok kiküldött alisziják ellátása után bizonyos összegű térítést tartoznak fizetni a m. kir. Növénytermelési Hivatálnak. A felvételi iránti szándékukat írt kérelmeket az illetékes vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőséghez kell beküldeni. A felvételi kérelmekhez a következő okmányok esatlalandók: születési (magyszilőikéi bezárólag, más pályázónál a feleségére és ennek szülőire vonatkozólag is), házassági, illetékesi, erkölcsi, iskolai, orvosi, katonai szolgálatot igazoló bizonyítvány, rövid életút-rajz és egyéb szolgálati bizonyítványok. A tanfolyamot elvégző hallgatók legkiválóbbjai állami szolgálatba léphetnek.

Nem szabad takarmányozásra tápérték-nélküli örleményeket forgalomba hozni

A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben szabályozza az árpatakarmanyliszt, az árpakorpa az árpahéj, a borsó-takarmányliszt, a borsókorpa, a borsóhéj a cirokkorpa, a hajdina-korpa a kölestakarmányliszt és a rizstakarmányliszt minőségét és forgalmát valamint a cirokhéj, a hajdinahéj a köleshéj és a rizshéj forgalombahozatalt.

A rendelet tiltja azt, hogy takarmányozási célokra tápértékkel nem bíró örleményt,

például cirokhéjat, hajdinahéjat hozzanak forgalomba vagy ezeket más takarmányozás szempontjából értékes, örleménnyel keverjék és így ennek tápértékét is legrontsák, továbbé hogy egyeséb értékes örleményt az örleményt meg nem illető néven, például árpakorpát árpatakarmanyliszt néven vagy árpahéjat árpakorpa néven stb. hozzanak forgalomba.

Január 15-ike a termelési szerződések megkötésének végső határideje

A földművelésügyi miniszter újra ismételtén felhívta a gazdák közönség figyelmét arra, hogy a termelési kötelezettség alá eső olajosnövényekre a gazdák saját érdekében feltétlenül kössék meg a termelési szerződéseket legkésőbb január hó 15-ig.

Az idejében megkötött termelési szerződés alapján a gazdák kedvezményes áru vetőmagot, pécit, termelési előleget, valamint olajipari erőtakarmányt kapnak, ez utóbbit anélkül, hogy közellátási pontokkal megterhelnék őket. A gazdák összes olajmagtermésüket akkor is kötelesek beszállítani, ha termelési szerződést nem kötnek, viszont ebben az esetben a felsorolt kedvezményekben nem részesülhetnek.

Ilyen körülmények között nyilvánvalóan a gazda érdeke a termelési szerződés idejében való megkötése. A szerződéses termelők kötelesek egész magtermésüket átadni a termelői vállalatnak a közellátási rendelkezések értelmében a gazdák saját házi szükségletükre megtartható bizonyos mennyiségű olajmagot. A termelési szerződéseket tehát úgy kössék meg a gazdák, hogy a házi szükségletükre viszartható olajmagmennyiségét vegyék számításba. Végül arra kell még rámutatni, hogy a szerződések január 15-iki határideje nem lesz meghosszabbítható,

mert ezen a határidőn túl a kedvezmények kiadására nincs mód.

Történetünk emlékeit őrzi az Országos Levéltár

Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter bejelentette a képviselőházban, hogy törvényjavaslatot szándékozik benyújtani a levéltári ügy rendezéséről. A bejelentés az ország közvéleményét a levéltárak felé fordította. Időseink tehát megemlékezni első és nemzetközileg is megbecsült levéltári intézményünkről, az Országos Levéltárról.

Az ország történetére vonatkozó legfontosabb írásos emlékek őrzőhelye az Országos Levéltár. Pécsi-kapu-téri impozáns, neoromán palotájában hatalmas, több mint harmincezer állványt befogadó raktárhelyiségek foglalják magukban a hajdani és mai központi hatóságok a magyar történelemben nevezetes szerepet vitt események és intézmények levéltáriait. Az Országos Levéltár tulajdonképpen a közpéri magyar állam királyi levéltárból fejlődött ki és működését 1875-ben mint a belügyminiszterium alá rendelt intézmény kezdte meg, majd 1822-ben a kultuszminiszterium hatáskörébe került.

1943 óta a Nemzeti Múzeum szervezéséhez tartozik. Ugyanakkor beolvadtak az Országos Levéltárba a Nemzeti Múzeum addig külön kezelt levéltári gyűjteményei is, így azóta két főrészből áll az Országos Levéltár: kormányhatósági levéltárból és a magyar nemzeti múzeumi levéltárból. Az elsőbe tartozik a régi „országos levéltár”, az udvari kancelláriának a XVI. század elejéig, az udvari kamarának az 1530-as évekig, a helytartóknak 1724-ig visszanyúló levéltára, a királyi kúriának ugyan-

csak 1724-től 1848-ig terjedő levéltára, az erdélyi udvari kancelláriának a guberniumnak a XVII. század végéig visszanyúló levéltára, az 1848-49. évi minisztériumok és a honvédelmi bizottság iratai, az abszolutizmus és provizórium központi hatóságainak és polzári bíróságainak levéltári, végül az 1867-ben alakult minisztériumok s a mai Kúria által az Országos Levéltárnak átadott iratok. A magyar nemzeti múzeumi levéltár pedig az időrendben elhelyezett mintegy 80.000 darabot álló középkori gyűjteményt foglalja magában.

Kétségtelen, hogy az Országos Levéltárnak, mint az állam legjobb / közlevéltárának működése nemcsak tudományos, hanem fontos állami érdeket is szolgál.

Vásárok jegyzéke

Január 9., vasárnap. Cegléd ók. — Január 10., hétfő. Ape ók., Cegléd ók., Csorna ók., Debrecen ó. nyersteménnyé és iparcikkvászár, Dombóvár ók., Eger ó. marhavásár és ók., Jászalsószentgyörgy ók., Kerta ók., Kolozsvár ók., Losone ók., Némethely ók., Németszigény ók., Rum ók., Szob ók., Tésés ók., Tiszadob ók., Törökszentmiklós ók., Zalalövő ók. — Január 11., kedd. Barkasó ók., Debrecen ó. nyersteménnyé és iparcikkvászár, Eger ók., Gyáva ók., Kolozsvár ók., Mihályi ók., Zalanezerg ók., Zalagyömrő ók. — Január 12., szerda. Alsóvöröcske ók., Balatonfüred ók., Debrecen ó. nyersteménnyé, Kolozsvár ók., Székesfehérvár ók., Szilagy-nagyfalva ók., Tiszaujtlak ók., Vasgergely ók. — Január 13., csütörtök. Bús ók., Deveszer ók., Diósgyőr ók., Kisújlak ók., Edelény ók., Enes ók., Keszthely ók., Királyhelme

ok., Lővéte ók., Marosvásárhely ó. lo., szamár- és öszvérvásár, Mezőkövesd ók., Nagyléta ók., Szabadszentkirály ók., Szany ók., Szolyva ók., Tiszaujtlak ók., Túrterebes ók. — Január 14., péntek. Derecske ók., Hódmezővásárhely ók., Marosvásárhely ó. szin- és bivalyvásár, Mezőberény ó. — Január 15., szombat. Debrecen ó. se. vásár, Hérványa ók., Győr ó. lo. vásár, Hódmezővásárhely ók., Korond ók., Marosvásárhely ó. juh-, kecske- és se. vásár; ok., Mezőberény ók., Tónalja ók.

A törvényhatóság első tisztviselője egyes vásárok határnapját közszükség által indokolt esetben kivételesen áthelyezheti, illetőleg a teljesen elmaradt vásár helyett pótvásárt engedélyezhet, a közölt adatokban, tehát kivételesen változások történhetnek.

RÁDIO

Hétfőn, január 10-én.
12.10 órák: Rádiózenekar. 14 órák: Könyvkiadó. 15 órák: Mellek Béla-zenekar. 15.50 órák: Előadás. 16.15 órák: Vónósnyeg. 17 órák: Fehérléles. 17.20 órák: Rádiózenekar. 18.20 órák: Előadás. 18.40 órák: Hanglélek. 19 órák: Tanczene. 20 órák: Szókratész. 20.20 órák: Debussy-est. 22.40 órák: Szókratész zene.

Keddén, január 11-én.
12.10 órák: Katanzena. 14 órák: Kamarazene. 15 órák: Cigányzene. 15.30 órák: Gyermekdélután. 16.15 órák: Tanczene. 17 órák: Beszámoló. 18 órák: Tanczene. 18.20 órák: Erkel-művek. 20 órák: Harányi emlékek. 22.40 órák: Hanglélek.

Szerdán, január 12-én.
12.10 órák: Rádiózenekar. 14 órák: Művész-zenekar. 15 órák: Tinczene. 15.40 órák: Előadás. 16.15 órák: Hanglélekkel. 17 órák: Rádióhangverseny. 18 órák: Honvédműsor. 19 órák: Cigányzene. 19.40 órák: Előadás. 20.50 órák: Rádióvegyelg. 21 órák: Felővásár. 22.40 órák: Vónósnyeg. 22.40 Tanczene.

Csütörtökön, január 13-án.
12.10 órák: Rendőrzene. 14 órák: Szókratész zene. 15 órák: Operatársulatok. 16 órák: Közművelődési előadás. 16.15 órák: Cigányzene. 17 órák: Tancdalkák. 17.40 órák: A Földművelésügyi Minisztérium előadás. 18 órák: Csévegés. 18.20 órák: Szalonzene. 19 órák: Csévegés. 19.10 órák: Rádiózenekar. 21 órák: Hanglélek. 22.40 órák: Magyar nők.

Pénteken, január 14-én.
12.10 órák: Beszámoló. 14 órák: Cigányzene. 15 órák: Művész-zenekar. 16 órák: Előadás. 16.15 órák: Fúvószenekar. 17 órák: Hanglélek. 17.40 órák: Sportközlemények. 18 órák: Német hallgatók. 18.20 órák: Szókratész. 19 órák: Csévegés. 19.40 órák: Drama három felvonásban. 21.10 órák: Előadás hanglélekkel. 22.40 órák: Filmdalok.

Szombaton, január 15-én.
12.10 órák: Mellek Béla-zenekar. 14 órák: Operatársulatok. 15 órák: Déltúni muzsika. 16 órák: Előadás. 16.15 órák: Tanczene. 17 órák: Magyar nők. 18 órák: Előadás hanglélekkel. 19 órák: Hanglélek ineb-önán. 19.30 órák: Könyvkiadó. 20 órák: Drama egy felvonásban. 21.25 órák: Hanglélek. 22.40 órák: Hanglélek.

Vasárnap, január 16-án.
7.30 órák: Szózat. Reggeli zene. 8.15 órák: Hírek. 8.30 órák: Öszinte beszéd. 9 órák: Szókratész zene. 10 órák: Egyházi ének és zenebészlet. 11 órák: Evangélikus istentisztelet. 12.15 órák: Levegőtőlóra. 12.53 órák: Budapesti Hangversenyzenekar. 14 órák: Művész-zenekar. 15 órák: A Földművelésügyi Minisztérium előadás. 15.45 órák: Könyvkiadó. 17 órák: Hírek. 17.40 órák: Nagy paradíz. 19 órák: Kalmár-dalok. 20 órák: Vera Péter muzsika a magyar emberrel. 21 órák: Balettzene. 22.40 órák: Nagy mesterek művei.

BUDAPEST I.: Január 13-án, csütörtökön, 17.35 órák: SASS GÁBOR: „A GAZDASÁGI GEPEK JÓ KIHASZNÁLÁSÁNAK MÓDJA”. — Január 16-án, vasárnap, 15 órák: 1. KÖZVETÍTÉS PÜTNOKRÓL. — 2. SZIRMAY JÁNOS: „FAGYKÁROK A GYÜMÖLCSÖSBEN”.

BUDAPEST II.: Január 11-én, kedden, 19 órák: „MEZŐGAZDASÁGI FELORA”. — Január 15-én, szombaton, 18.10 órák: „MEZŐGAZDASÁGI FELORA”.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMŰVÉS SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL
SZERKESZTŐ: BARTOSS KÁROLY
Alföldi Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Bpest,
Nagymező u. 3, Nyomdai felölös: Kacz István

A transferratoratórium-rendeletek meghosszabbítása

A hivatalos lap 1943 december 21-i számában három kormányrendeletet közölt, amelyek közül az 5370. M. E. számú a külfölddel szemben fennálló magyar tartozásoknak pengő értékben való befizetéséről szóló mult évi 6200. M. E. számú, illetve az 1931. évi 6900. M. E. számú kormányrendeletek hatályát egy további évre, vagyis 1944 december 22-ig ismét meghosszabbította. A záloglevelek és kötvények után járó kamatok eremén esedékes összegeket tehát továbbra is tilos a külföldi hitelezők kezéhez megfizetni, hanem azok ellenértékét lejárattukkor pengőben kell a Magyar Nemzeti Banknál, a külföldi hitelek pénztáránál letenni. A kötvények és záloglevelek kibocsátásának alapjául szolgáló kölcsönök szolgálatára emélen járó összeget pedig az adós köteles a kötvények kibocsátójának pengőben letenni.

Egyidejűleg közölte a hivatalos lap az 5380. M. E. számú rendeletet, amely az aranyban teljesítendő fizetések tárgyában intézkedő 1932. évi 410. M. E. számú rendelet hatályát hosszabbította meg egy további évre, ugyanezen 1944 december 22-ig, ami a hitelezőknek újabb jogot ad nyilatkozásra abban a kérdésben, elfogadják-e adósától a tartozás kiegyenlítését pengőben, vagy a haslasztást választja-e?

Végül a 3070. számú egyidejűleg kiadott pénzügyminiszteri rendelet ugyanúgy, mint az előző években, újonnan szabályozza a belöldi adósoknak külföldi hitelezővel szemben fennálló pengő letételi kötelezettségét, még pedig 1944 december 23-ig terjedő hatállyal.